

REGIONY A 7. RP (PODPORA VÝZKUMU A VÝVOJE V REGIONECH ZE 7. RP)

SEDMÝ RÁMCOVÝ
PROGRAM

INFORMAČNÍ ZDROJE

Informace o 7. RP (v ČJ)

<http://www.fp7.cz>

<http://www.ninet.cz>

<http://www.czelo.cz>

Informace o 7. RP (v AJ)

<http://cordis.europa.eu/fp7>

<http://ec.europa.eu/research>

Informace o financování projektů 7. RP (v ČJ i AJ)

<http://www.fp7.cz/cz/vice-o-financovani-7rp/>

<http://www.finance-helpdesk.org>

Informace o regionech v 7. RP (v AJ)

http://cordis.europa.eu/fp7/capacities/regions-knowledge_en.html

http://cordis.europa.eu/fp7/capacities/convergence-regions_en.html

http://cordis.europa.eu/fp7/regional_en.html

<http://cordis.europa.eu/regions>

<http://www.innovating-regions.org/>

REGIONY A 7. RP (Podpora výzkumu a vývoje v regionech ze 7. RP)

Lenka Havlíčková

Edice Vademecum 7. rámcového programu EU

Edici vydává Technologické centrum AV ČR s podporou projektu

„Národní informační centrum pro evropský výzkum“

(projekt OK 468 programu EUPRO)

Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy.

© Technologické centrum AV ČR

2008

PŘEDMLUVA

Pokud hovoříme o podpoře výzkumu a vývoje (VaV) v regionech v rámci společných politik Evropské unie (EU), jako první nás pravděpodobně napadne regionální a kohezní politika (tj. politika, jejímž hlavním cílem je vyrovnání ekonomické rozdílnosti evropských regionů). Jejimi nástroji pro podporu VaV jsou především strukturální fondy.

Tato politika však není výsadním finančním zdrojem pro podporu VaV v regionech. Existuje také 7. rámcový program ES pro výzkum, technologický rozvoj a demonstrace, který je hlavním nástrojem financování evropského VaV a který v sobě také zahrnuje dva programy podporující VaV v regionech. Těmito programy jsou Regiony znalostí a Výzkumný potenciál. První z programů je zaměřen na podporu VaV ve všech evropských regionech prostřednictvím aktivit tzv. výzkumem řízených regionálních klastrů, druhý pak na podporu excelentních výzkumných center v konvergenčních regionech EU.

Tato brožura, která je určena především potenciálními účastníky projektů 7. RP ve výše uvedených programech, tj. zástupcům krajů, regionů a měst, výzkumným centrům, univerzitám a MSP, nabízí jednak základní přehled 7. RP a dále se do detailů zabývá programy Regiony znalostí a Výzkumný potenciál. Současně provede případného zájemce o účast v projektech kroky při přípravě a podání návrhu projektu a přehledem základních dokumentů spojených se 7. RP.

Při přípravě brožury jsme vycházeli z dokumentů aktuálních pro výzvu na rok 2009 (Pracovní programy, výzvy, Průvodce pro žadatele), pro následující roky je tedy nutné vždy pracovat s aktuálními dokumenty. Současně je třeba tuto brožuru brát jako prvotní seznámení se 7. RP a jeho programy určenými na podporu VaV v regionech. Při samotné přípravě projektů je nezbytné vycházet z oficiálních dokumentů Evropské komise (EK), které jsou zmíněny dále v textu.

Doufáme, že tato brožura nabídne další možnosti, jak zapojit zejména regionální hráče do evropské výzkumné politiky a rozšíří tak počet úspěšných českých účastníků v 7. RP.

V listopadu 2008

Lenka Havlíčková
Technologické centrum AV ČR
Národní informační centrum pro evropský výzkum

Děkuji Heleně Klempereřové a Michaele Vlkové za pomoc při přípravě této brožury.

SLOVNÍČEK POJMŮ

CORDIS

Internetový portál poskytující informace o výzkumu a vývoji v Evropě.

Evropský výzkumný prostor (*European Research Area, ERA*)

Koncepce Evropského výzkumného prostoru má překonat roztržičnost evropského úsilí v oblasti výzkumu a inovací. Důraz je kladen především na realizaci jednotného trhu pro výzkumné pracovníky, rozvoj výzkumných infrastruktur světové úrovně, posílení úlohy výzkumných institucí, účinné sdílení znalostí, optimalizaci výzkumných programů a priorit a na mezinárodní spolupráci v oblasti vědy a technologií.

Grantová dohoda (*Grant Agreement, GA*)

Tato dohoda definuje vzájemná práva a povinnosti EK a účastníků konsorcia na jedné straně a účastníků navzájem na straně druhé.

Koordinační a podpůrné akce (*Coordination and Support Actions, CSA*)

Typ projektu, který není určen k financování výzkumu, vývoje a demonstračních činností. Financované aktivity jsou zaměřené především na koordinaci a podporu výzkumných aktivit a politik.

Koordinátor (*Coordinator*)

Jeden ze členů konsorcia projektu ustavený všemi účastníky a uznaný EK, který má kromě běžných povinností účastníka ještě specifické povinnosti vyplývající ze smlouvy, jako je komunikace s EK, rozdělování finančního příspěvku od ES mezi účastníky, řízení konsorcia, koordinace vypracování zpráv pro EK apod. Koordinátor zastupuje konsorcium ve vztahu k EK.

Konsorciální smlouva (*Consortium Agreement, CA*)

Smlouva, kterou mezi sebou uzavírají účastníci projektu a která řeší vnitřní záležitosti konsorcia a doplňuje tak grantovou dohodu, se kterou nesmí být v rozporu. EK do obsahu konsorciální smlouvy nezasahuje, její uzavření je však povinné (není-li ve výzvě pro podávání návrhů projektů uvedeno jinak). Konsorciální smlouva řeší především vnitřní organizaci konsorcia včetně rozhodovacích procedur, distribuci finančního příspěvku ES jednotlivým partnerům, práva k duševnímu vlastnictví, vypořádání vnitřních sporů včetně případů zneužití pravomoci, ujednání o odpovědnosti a důvěrnosti mezi partnery projektu apod.

Konsorcium (*Consortium*)

Skupina složená z účastníků jednoho projektu vázáná tzv. grantovou dohodou a konsorciální smlouvou.

Konvergenční regiony (*Convergence Regions*)

Regiony, které mají hrubý domácí produkt (HDP) nižší než 75 % průměru HDP EU-25 (definováno rozhodnutím EK).

Mezinárodní partnerské setkání (*Brokerage Event*)

Brokerage events jsou příležitostí setkání firem a výzkumných pracovišť z několika různých zemí na jednom místě. Obyklé setkání je zaměřeno na jednu či více oblastí. Setkání probíhají většinou

dva dny, během nichž se účastníci potkávají na předem zorganizovaných kratších schůzkách, aby získali kontakty, informace, partnery do společných projektů apod.

Pracovní balíček (*Work Package*)

Projekt bývá rozdělen na logické části (pracovní balíčky).

Pracovní program (*Work Programme*)

Pracovní programy slouží k implementaci specifických programů 7. RP. Obsahují detailní popisy aktivit (tematické priority, podrobná témata, typy projektů, postup a kritéria jejich hodnocení).

Rámcový program pro konkurenceschopnost a inovace (*Competitiveness and Innovation Framework Programme, CIP*)

Program vyhlášený Generálním ředitelstvím pro podnikání a průmysl (*DG Enterprise and Industry*) na léta 2007 – 2013. Podporuje zavádění výsledků výzkumu do praxe. Skládá se ze tří základních programů: Program pro podnikání a inovace, Program na podporu politiky informačních a komunikačních technologií, Program inteligentní energie – Evropa.

Vyhledávání partnerů (*Partner Search*)

Obvykle se jedná o formulář, resp. stručný popis projektového návrhu, vypracovaný zpravidla koordinátorem, s popisem kvalifikace partnerů, které hledá do svého projektu.

Výzva (*Call for Proposals*)

Informace relevantní ke konkrétní výzvě, vyzývající zainteresované strany k předložení návrhů projektů.

Způsobilost návrhu projektu (*Eligibility*)

Aby mohly být návrhy projektů hodnoceny, musí splňovat základní formální kritéria (splnění minimální podmínky účasti, volba správného typu projektu apod., vše je určeno příslušnou výzvou) a musí být EK doručeny do data uzávěrky.

Vysvětlení pojmů bylo převzato z Výkladového slovníku vybraných pojmů 7. RP, který v rámci edice Vademecum 7. RP EU vydalo Technologické centrum AV ČR v roce 2008.

PŘEHLED POUŽÍVANÝCH ZKRATEK

CA	Konsorciální smlouva
CIP	Rámcový program ES pro konkurenceschopnost a inovace
CSA	Koordinační a podpůrné akce
EK	Evropská komise
EPSS	Elektronický systém pro podávání návrhů projektů
ERA	Evropský výzkumný prostor
ES	Evropská společenství
EU	Evropská unie
GA	Grantová dohoda
IPR	Práva duševního vlastnictví
MCP	Středomořské země
MSP	Malé a střední podniky
PIC	Identifikační číslo účastníka projektu
RP	Rámcový program
SP	Specifický program
SF	Strukturální fondy
URF	Jednotný registrační nástroj
VaV	Výzkum a vývoj

OBSAH

1	SEDMÝ RÁMCOVÝ PROGRAM ES PRO VÝZKUM, TECHNOLOGICKÝ ROZVOJ A DEMONSTRACE (2007 – 2013)	9
1.1	Rámcové programy ES	9
1.1.1	Historie v kostce	9
1.1.2	Rozpočet rámcových programů	9
1.2	Účastníci, typy projektů, financování	10
1.2.1	Účastníci projektů	10
1.2.2	Financování projektů	10
1.3	Specifické programy 7. RP	11
1.3.1	Spolupráce	11
1.3.2	Myšlenky	11
1.3.3	Lidé	12
1.3.4	Kapacity	12
2	REGIONY V 7. RP	13
2.1	Definice regionu a klastru pro 7. RP	13
2.1.1	Region	13
2.1.2	Konvergenční a nejvdálenější regiony	13
2.1.3	Výzkumem řízený regionální klaster (<i>Regional Research-Driven Cluster</i>)	14
2.2	Regiony znalostí	14
2.2.1	Cíle programu	14
2.2.2	Komu je program určen, minimální podmínky účasti	15
2.2.3	Náplň projektů	15
2.2.3.1	Analýza, rozvoj a implementace výzkumných agend	16
2.2.3.2	Školení regionů s méně rozvinutým výzkumným profilem vyspělejšími regiony	16
2.2.3.3	Podněty ke zlepšení integrace subjektů výzkumu a institucí v regionálních ekonomikách ...	17
2.2.4	Co bude v projektu financováno	17
2.2.5	Očekávané výsledky a dopady projektu	18
2.2.6	Účast českých týmů v projektech Regiony znalostí	18
2.3	Výzkumný potenciál	18
2.3.1	Cíle programu	18
2.3.2	Komu je program určen, minimální podmínky účasti	19
2.3.3	Náplň projektů	19
2.3.3.1	Výměna znalostí a zkušeností	20
2.3.3.2	Nábor vracejících se zkušených výzkumných pracovníků vybranými centry	20
2.3.3.3	Akvizice, udržování, modernizace výzkumného zařízení	20
2.3.3.4	Organizace workshopů a konferencí	20
2.3.3.5	Rozšiřující a propagační aktivity	20
2.3.3.6	Hodnotící nástroj	20
2.3.4	Co bude v projektu financováno	21
2.3.5	Očekávané výsledky a dopady projektu	21
2.3.6	Účast českých týmů v projektech Výzkumný potenciál	21
2.4	Synergie s ostatními finančními nástroji / programy	22
2.4.1	Rámcový program pro konkurenceschopnost a inovace (CIP)	22

2.4.1.1	PRO INNO Europe	22
2.4.1.2	Europe INNOVA	22
2.4.2	Lead Markets Initiative for Europe	23
2.4.3	Strukturální fondy	23
2.4.3.1	Odlišnosti	23
2.4.3.2	Možnosti propojení	24
2.4.3.3	Možnost doplňkového financování	25
2.4.4	Praktický průvodce pro evropské příležitosti financování výzkumu, vývoje a inovací	25
3	PŘÍPRAVA A PODÁNÍ NÁVRHU PROJEKTU	26
3.1	Pracovní program, výzva, Průvodce pro žadatele, Pravidla účasti	26
3.1.1	Pracovní program	26
3.1.2	Výzva	26
3.1.3	Průvodce pro žadatele	26
3.1.4	Pravidla účasti	27
3.2	Registrace subjektu účastnícího se 7. RP	27
3.2.1	URF	27
3.2.2	PIC	27
3.2.3	LEAR	28
3.3	Vyhledávání partnerů	28
3.4	Financování projektů, sestavení rozpočtu	28
3.4.1	Zásady spolufinancování a neziskovosti	28
3.4.2	Grant Evropské komise	28
3.4.3	Náklady projektu	29
3.4.4	Zálohové financování projektu (zálohová platba)	29
3.5	Návrh projektu	30
3.5.1	Část A návrhu projektu	30
3.5.2	Část B návrhu projektu	30
3.5.3	EPSS – elektronický systém podávání návrhů projektů	31
3.6	Po podání návrhu projektu	31
3.6.1	Kritéria způsobilosti	31
3.6.2	Hodnotící kritéria	32
3.7	Poradenství k 7. RP	32
3.7.1	NICER	32
3.7.2	NINET	32
3.7.3	CZELO	33
4	PŘEHLED DOKUMENTŮ	34
4.1	Právní základ 7. RP (v ČJ)	34
4.2	Právní dokumenty související s účastí v 7. RP (v AJ)	34
4.3	Informace k výzvě (v AJ)	34
4.4	Návody a průvodce (v AJ)	35
4.5	Dokumenty vztahující se k programům Regiony znalostí a Výzkumný potenciál (v AJ) ...	35

1 SEDMÝ RÁMCOVÝ PROGRAM ES PRO VÝZKUM, TECHNOLOGICKÝ ROZVOJ A DEMONSTRACE (2007 – 2013)

1.1 Rámčové programy ES

Rámčové programy (RP) ES jsou hlavním nástrojem financování evropského výzkumu a vývoje. V současné době již probíhá sedmý z nich, který je stanoven pro období 2007 – 2013. Jeho hlavním cílem je prostřednictvím podpory výzkumu, vývoje, inovací, mobility výzkumníků a specifických typů projektů podporujících spolupráci firem a výzkumu posílit konkurenceschopnost Evropy a tím přispět k naplnění cílů Lisabonské strategie.

1.1.1 Historie v kostce

První rámcový program podporující výzkum a vývoj byl vyhlášen v roce 1984 na období 4 let, další následovaly obvykle na období 4 – 5 let.

Smlouva o EU, která byla podepsána v roce 1993, znamenala výrazné posílení politiky podpory výzkumu a vývoje v rozšířené Evropě.

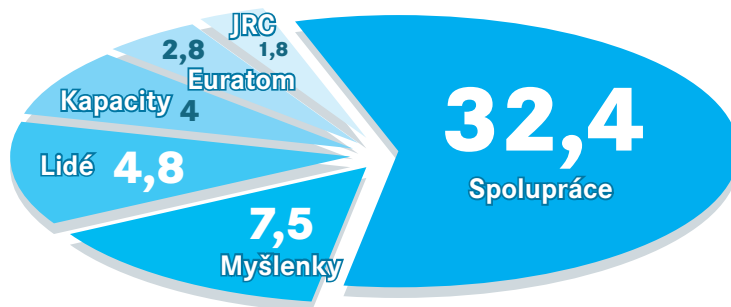
Česká republika se poprvé zapojila do výzkumné politiky EU v roce 1993 prostřednictvím 3. RP, kterého se mohla účastnit jako „třetí země“ ve vybraných oblastech výzkumu a vývoje. Podobně tomu bylo i ve 4. RP, kdy se ČR mohla účastnit jen některých programů. České týmy se ve 4. RP zúčastnily 243 projektů. V 5. RP se ČR stala asociovanou zemí k tomuto programu a česká účast tak vzrostla na 701 projektů a v 6. RP již na 1015 projektů.

1.1.2 Rozpočet rámcových programů

Rozpočty rámcových programů se od jejich zahájení postupně navyšovaly, první začínal na 3,27 mld. € na období 1984 – 1987, 6. RP (2002 – 2006) už disponoval rozpočtem 17,5 mld. €.

Rozpočet pro 7. RP na období 2007 – 2013 činí 50,5 mld. €. Tento rozpočet je rozložen mezi 4 specifické programy: Spolupráce, Myšlenky, Lidé a Kapacity (viz kapitola 1.3) a programy přidružené (EURATOM a program na podporu aktivit Společného výzkumného centra EK – (*Joint Research Centre, JRC*)). Největší část rozpočtu připadá na program Spolupráce (viz Graf 1).

Graf 1: Rozpočet 7. RP v mld. €

1.2 Účastníci, typy projektů, financování

1.2.1 Účastníci projektů

Účastníkem projektu 7. RP může být v podstatě kdokoliv, kdo se aktivně zapojuje do VaV. Může se jednat o výzkumné týmy z univerzit a jiných výzkumných institucí, samostatné vědecké pracovníky, malé a střední i velké průmyslové podniky, mezinárodní organizace, regiony, města, krajské úřady či ministerstva. Podmínkou je, aby tito účastníci měli právní subjektivitu v členském státě EU, asociované zemi k 7. RP¹ či třetí zemi².

Pro účast v 7. RP je třeba splnit tzv. minimální podmínky účasti, které jsou vždy specifikovány v příslušné výzvě pro podávání návrhů projektů. Řešitelské týmy musí být až na výjimky multipartnerské a mezinárodní, tj. účastníky projektu jsou alespoň 3 různé týmy ze 3 různých členských zemí či zemí asociovaných k 7. RP (pro specifické typy projektů mohou existovat výjimky – mezinárodní spolupráce se třetími zeměmi, koordinační a podpůrné akce či projekty hraničního výzkumu – viz níže).

1.2.2 Financování projektů

Projekty 7. RP jsou vybírány na základě výzev, které jsou nepravidelně vyhlášovány EK dle jednotlivých specifických programů a témat³. Rozlišujeme několik typů projektů, které mohou být financovány, hovoříme o tzv. finančních schématech (*funding schemes*).

Mezi základní schémata financování patří:

- projekty založené na spolupráci (*Collaborative Projects*) – projekty uskutečňované konsorcií účastníků s cílem rozvíjet nové znalosti, technologie, výroby, demonstrační aktivity nebo společné zdroje pro výzkum; jedná se o výzkumné projekty;
- síť excelence (*Networks of Excellence*) – podpora společného programu aktivit implementovaných organizacemi, které integrují své výzkumné aktivity v dané oblasti a vytvářejí tak rámec své dlouhodobé spolupráce;
- koordinační a podpůrné akce (*Coordination and Support Actions*) – podpora aktivit zaměřených na koordinaci či podporu výzkumných aktivit, programů a politik (např. koordinace výzkumných aktivit a vytváření sítí, rozšiřování a využívání znalostí, podpora nadnárodního přístupu k významným výzkumným infrastrukturám nebo akce stimulující účast malých a středních podniků, vypracování studií, metodik atd.).

Aby byly podané návrhy projektů přijaty k hodnocení (projekty nejsou hodnoceny přímo EK, ale jmenovanými panely nezávislých odborníků), musí splnit základní kritéria způsobilosti (přijetí do termínu uzávěrky příslušné výzvy, splnění minimálních podmínek účasti, úplnost projektu, obsah odpovídající tématu a způsobu financování). Pokud jsou tyto podmínky splněny, projekt je hodnocen odborníky na základě kritérií vědecké a/nebo technologické excelence (kvalita cílů, novost pojetí aj.), implementace projektu (kvalita řízení projektu, zdůvodnění rozpočtu aj.) a jeho dopadu (využití výsledků, přiměřenost navrhovaných opatření apod.).

¹ Země asociované k 7. RP jsou následující: Albánie, Bývalá jugoslávská republika Makedonie (FYROM), Černá Hora, Chorvatsko, Island, Izrael, Lichtenštejnsko, Norsko, Srbsko, Švýcarsko, Turecko. Seznam asociovaných zemí se průběžně aktualizuje.

² Třetí země je země, která není ani členskou zemí EU, ani zemí asociovanou k 7. RP.

³ Aktuálně vyhlášené výzvy jsou k dispozici na <http://cordis.europa.eu/fp7/calls>.

Projektům, které jsou po zhodnocení nezávislými experty vybrány EK k financování, je obvykle přiznán příspěvek k náhradě celkových uznatelných nákladů (při dodržování zásady spolufinancování a neziskovosti). Příspěvek Evropského společenství (ES) může dosáhnout 50 – 100 % skutečně vynaložených uznatelných nákladů (výše příspěvku ES závisí na typu subjektu, který projekt realizuje, typu projektu a činnosti). EK řešitelskému týmu poskytne na začátku projektu zálohovou platbu, dále platby průběžné, které následují po každém vykazovaném období, a po skončení projektu platbu finální za poslední vykazované období. Všechny platby obdrží na svůj účet koordinátor projektu, který příspěvek následně rozdělí v souladu s grantovou dohodou a popř. konsorciální smlouvou mezi jednotlivé partnery.

Více o financování projektů 7. RP naleznete v brožuře Vademecum 7. RP Pravidla financování projektů 7. RP (pro specifické programy Spolupráce a Kapacity) vydané Technologickým centrem AV ČR v roce 2007.

1.3 Specifické programy 7. RP

Jak již bylo uvedeno výše, 7. RP se skládá se 4 specifických programů a programů přidružených.

1.3.1 Spolupráce

V rámci tohoto programu je poskytována podpora různým typům projektů mezinárodní spolupráce různé velikosti, a to v deseti tematických okruzích.

Tematické okruhy SP Spolupráce:

- Zdraví (*Health*);
- Potraviny, zemědělství a rybářství a biotechnologie (*KBBE*);
- Informační a komunikační technologie (*ICT*);
- Nanovědy, nanotechnologie, materiály a nové výrobní technologie (*NMT*);
- Energetika (*Energy*);
- Životní prostředí (včetně změny klimatu) (*ENV*);
- Doprava (včetně letectví) (*Transport*);
- Sociálně-ekonomické a humanitní vědy (*SSH*);
- Kosmický výzkum (*Space*);
- Bezpečnost (*Security*).

Vedle těchto tematicky zaměřených priorit jsou v rámci programu Spolupráce podporovány projekty spolupráce většího rozsahu na základě článku 169 (právní základ ES, který umožňuje spolufinancování programů VaV ze zdrojů ES) a 171 Smlouvy o ES (čl. 171 se týká zakládání společných technologických iniciativ). Program je také zaměřen na koordinaci národních výzkumných programů, a to prostřednictvím projektů typu ERA-NET.

1.3.2 Myšlenky

Tento program posiluje dynamický charakter, kreativitu a excelenci evropského výzkumu. Podporuje hraniční výzkum (výzkum na hranici lidského poznání) (*frontier research*), který je uskutečňován prostřednictvím Evropské výzkumné rady (*European Research Council, ERC*).

Témata si v rámci tohoto programu volí samotní výzkumníci bez oborového omezení, a to i mimo tematické oblasti 7. RP. Financování projektů je prováděno na základě návrhů projektů výzkumníků z veřejného i soukromého sektoru a hodnocení probíhá na základě vědecké excelence. Evropská výzkumná rada a její vědecký výbor mají klíčovou roli při určování strategie programu, monitorování a kontrole kvality, komunikaci s vědeckou komunitou a EK a šíření výsledků.

Pro program Myšlenky jsou k dispozici následující dva typy grantů:

- Granty pro začínající výzkumné pracovníky;
- Granty pro zkušené výzkumníky.

1.3.3 Lidé

Cílem programu Lidé (v 6. RP známého pod názvem akce Marie Curie) je podpořit jednotlivce v cestě za výzkumnou kariérou, zvýšit přitažlivost Evropy pro nejlepší světové výzkumníky, omezit odliv evropských vědců a podporovat vytváření evropského trhu práce pro vědecko-výzkumné pracovníky.

V rámci tohoto programu jsou podporovány různé typy akcí rozdělené do 5 skupin:

- školení začínajících výzkumných pracovníků – zde jsou podporovány školicí sítě (*Initial Training Networks*) a evropské stáže (*European Fellowships*);
- celoživotní vzdělávání a profesní růst – v rámci tohoto typu akcí jsou podporovány evropské stáže (*European Fellowships*), dále evropské reintegrační granty (*European Reintegration Grants*) a spolufinancování regionálních, národních a mezinárodních programů (*Co-funding of Regional, National and International Programmes*);
- spolupráce akademické sféry s průmyslem – podpora společných projektů průmyslových firem a akademických organizací (*Industry-Academia Partnerships and Pathways*);
- spolupráce se zeměmi mimo EU – zde se jedná o stáže ve třetích zemích pro evropské výzkumné pracovníky (*International Outgoing Fellowships*), stáže pro výzkumné pracovníky ze třetích zemí (*International Incoming Fellowships*) a mezinárodní reintegrační granty (*International Reintegration Grants*);
- specifické akce – jako je např. Noc vědců (*Research's Night*) či ceny Marie Curie (*Marie Curie Awards*).

Více o SP Lidé naleznete v brožuře Vademecum 7. RP Akce Marie Curie, Specifický program Lidé, vydané v aktualizovaném vydání Technologickým centrem AV ČR v roce 2008.

1.3.4 Kapacity

Specifický program Kapacity usiluje o optimální využití a rozvoj výzkumných infrastruktur při současném rozšiřování inovačních kapacit malých a středních podniků. Podporuje výzkumem řízené regionální klastry, posilování výzkumného potenciálu v konvergenčních a nejvzdálenějších regionech EU prostřednictvím podpory excelentních výzkumných pracovišť, mezinárodní spolupráci či sbližování evropské společnosti a vědy.

Program je rozdělen do sedmi tematických oblastí:

- Výzkumné infrastruktury;
- Výzkum prováděný ve prospěch malých a středních podniků;
- Regiony znalostí;
- Výzkumný potenciál;
- Věda ve společnosti;
- Podpora soudržného vývoje politik výzkumu;
- Mezinárodní spolupráce.

2 REGIONY V 7. RP

EU vnímá regiony jako důležité hráče pro dosažení cílů Lisabonské strategie. Regiony jsou tedy chápány jako významné prvky na poli VaV a politika VaV se stává důležitou součástí tvorby regionálních rozvojových strategií. V rámci 7. RP existují dva programy, jejichž cílem je posilovat kapacitu pro investice do výzkumu na regionální úrovni. Jedná se o již zmiňované Regiony znalostí a Výzkumný potenciál.

2.1 Definice regionu a klastru pro 7. RP

2.1.1 Region

Obecně je region definován jako geografická část státu. Na evropské úrovni je pro statistické účely používán klasifikační systém NUTS (*Nomenclature des Unités Territoriales Statistiques*), jenž definuje různé úrovně regionů⁴.

Geografické vymezení oblasti regionu v projektech podávaných do programu Regiony znalostí je však dáno podle potřeb a cílů projektu. Je tedy na předkladatelích jednotlivých návrhů projektů, jak region nadefinují. Neexistuje žádná ustálená definice velikosti regionu, může se jednat o velké či malé oblasti, případně seskupení několika správních celků. Nicméně velikost regionů by měla být vždy přiměřená pro typ aktivity navržené projektem.

Projektů Regiony znalostí se mohou zúčastnit subjekty ze všech regionů členských států EU a zemí asociovaných k 7. RP⁵.

2.1.2 Konvergenční a nejvzdálenější regiony

Pojmy konvergenční a nejvzdálenější regiony jsou důležité pro projekty podávané v programu Výzkumný potenciál, kde jsou způsobilými účastníky pouze subjekty z těchto regionů.

Jako **konvergenční regiony** jsou označovány regiony, které mají hrubý domácí produkt (HDP) nižší než 75 % průměru HDP EU-25 (dle Rozhodnutí Komise C(2006) 3475 a Rozhodnutí Komise C(2007) 1283 pozměňující Rozhodnutí 2006/595/EC o Bulharsku a Rumunsku). Ve zmíněných rozhodnutích Komise je možné najít seznam regionů, které mohou žádat o financování ze strukturálních fondů v období 2007 – 2013.

Nejvzdálenějšími regiony jsou ty regiony, které jsou definovány v článku 299 §2 Smlouvy o ES, a jedná se o následující oblasti: Guadeloupe, Francouzská Guyana, Martinique, Réunion (čtyři francouzské zámořské departementy), Kanárské ostrovy (Španělsko) a Azory a Madeira (Portugalsko).

Projektů programu Výzkumný potenciál se mohou účastnit pouze subjekty z konvergenčních a nejvzdálenějších regionů členských zemí EU a regiony Turecka, Srbska, Chorvatska a Bývalé jugoslávské republiky Makedonie. V České republice se mezi konvergenční regiony řadí všechny regiony s výjimkou hlavního města Prahy.

⁴ http://ec.europa.eu/comm/eurostat/ramon/nuts/basicnuts_regions_en.html

⁵ Země asociované k 7. RP jsou následující: Albánie, Bývalá jugoslávská republika Makedonie (FYROM), Černá Hora, Chorvatsko, Island, Izrael, Lichtenštejnsko, Norsko, Srbsko, Švýcarsko, Turecko. Seznam asociovaných zemí se průběžně aktualizuje.

2.1.3 Výzkumem řízený regionální klastr (*Regional Research-Driven Cluster*)

Výzkumem řízený regionální klastr (dále jen klastr) je klíčovým subjektem pro účast v projektech Regiony znalostí. Takovýto klastr MUSÍ být složen nejméně ze tří subjektů následujícího typu (tzv. *triple helix*):

- právnické osoby provádějící výzkum na regionální úrovni (univerzity, soukromé a veřejné výzkumné instituce);
- podniku (velké i MSP definované dle Doporučení 2003/361/EC z 6. května 2003⁶);
- regionálního / místního správního orgánu (místní a regionální samospráva, regionální rozvojové agentury apod.) – zásadní je, aby tento orgán/organizace měl možnost vytvářet a/nebo implementovat příslušnou regionální politiku.

Součástí tohoto klastru mohou být v případě potřeby i místní uskupení, jakými jsou průmyslové a obchodní komory, finanční instituce, organizace zabývající se transferem technologií, vědeckotechnologické parky nebo konzultanti působící v určitém vědeckém a technologickém nebo ekonomickém sektoru. Vždy musí být splněna podmínka zapojení **každého** ze tří výše uvedených subjektů do klastru.

Pokud jde o právní status klastru, existují tři varianty:

- klastr je samostatným právním subjektem;
- členové klastru mohou mezi sebou uzavřít dohodu, na jejímž základě je jeden ze členů klastru oprávněn jednat za všechny ostatní a vystupovat tak za celý klastr (takováto dohoda může být uzavřena těsně před podáním návrhu projektu, ale její rozsah nesmí být omezen pouze na daný projekt a musí zahrnovat i aktivity realizované klastrem do budoucna);
- klastr není reprezentován žádným právním subjektem, jeho členové vystupují samostatně.

Otázka právního statusu účastníka klastru je důležitá zejména pokud jde o pozici koordinátora celého projektu (viz kapitola 2.2.2).

2.2 Regiony znalostí

2.2.1 Cíle programu

Regiony znalostí v 7. RP navazují na předchozí pilotní akce, které byly vyhlášeny v rámci 6. RP a potvrdily svou důležitost v rámci zapojení regionů do aktivit evropského VaV.

Cílem programu Regiony znalostí v 7. RP je umožnit evropským regionům posílení investic do výzkumných činností a jejich realizaci. Měla by takto být podpořena nejen místní role regionů ve VaV, ale i jejich potenciál k úspěšnému zapojení do evropských výzkumných projektů. Významnější investice v oblasti výzkumu mohou dále přinášet podněty pro hospodářský růst, vznik nových pracovních příležitostí aj.

Rozpočet tohoto programu byl stanoven na celé období 7. RP ve výši 126 mil. €, každý rok jsou vyhlášovány jedna až dvě výzvy.

Regiony znalostí by měly směřovat k:

- posílení nadnárodní spolupráce klastrů v oblastech jejich společného zájmu;

⁶ http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/site/en/oj/2003/l_124/l_12420030520en00360041.pdf

- zlepšení vazeb v oblasti VaV mezi regionálními a výzkumnými institucemi a podnikatelskou sférou, a to nejen v rámci regionálních, ale i evropských iniciativ;
- vytváření společných akčních plánů na evropské úrovni vedoucích k posilování regionální ekonomické konkurenceschopnosti;
- podporu internacionalizace klastrů;
- školení regionů s méně rozvinutým výzkumným profilem.

2.2.2 Komu je program určen, minimální podmínky účasti

Program podporuje zapojení klastrů do evropské výzkumné spolupráce. Jak je uvedeno výše, takovýto klaster musí být složen ze tří typů subjektů – výzkumné instituce, podniku, samosprávného orgánu a jeho hlavním zaměřením musí být VaV.

Do roku 2008 platila podmínka, že projektů se musí zúčastnit dva klastry ze dvou různých členských států EU či asociovaných zemí k 7. RP. Pro rok 2009 je schváleno pravidlo, že projektů se musí zúčastnit minimálně 3 klastry ze 3 různých členských států EU či asociovaných zemí k 7. RP, dohromady tedy minimálně 9 subjektů.

V rámci tohoto programu je také stanovena specifická podmínka týkající se koordinátora projektu. Tím musí být buď klaster založený jako samostatný právní subjekt, nebo orgán regionální / místní samosprávy. Důvodem je požadavek EK, aby výsledky, které budou v projektu dosaženy, byly následně aplikovány v praxi, což právě tyto subjekty v roli koordinátora budou moci zajistit (mají vliv na hospodářský vývoj a inovační politiku).

Účastníky projektů Regiony znalostí musí být výzkumem řízené regionální klastry a koordinátorem projektu musí být buď orgán regionální / místní samosprávy, nebo klaster vystupující jako samostatný právní subjekt.

2.2.3 Náplň projektů

Aktivity, které jsou realizovány a financovány v prioritě Regiony znalostí, se řadí mezi koordinační a podpůrné akce (*Coordination and Support Actions*). Do tohoto typu aktivit spadá také program Výzkumný potenciál (viz kapitola 2.3), proto zde uvádíme jejich bližší náplň.

KOORDINAČNÍ AKCE jsou zaměřeny především na koordinaci výzkumných aktivit a politik. V rámci projektů je obvykle realizován blok aktivit, jako např. organizování konferencí, seminářů, workshopů, vznik souvisejících studií, výměna zaměstnanců, výměna a šíření osvědčených postupů a (v případě potřeby) definic, organizace a řízení společných iniciativ.

PODPŮRNÉ AKCE jsou většinou zaměřeny na jednu specifickou aktivitu a často na jednu konkrétní událost. Jejich cílem je přispět k implementaci RP a k přípravě budoucích VaV politik ES. Mezi tyto akce patří aktivity menšího rozsahu než v případě akcí koordinačních; jedná se např. o semináře, pracovní nebo expertní skupiny, vypracování studií, monitoring a hodnocení, vyhledávání a zpracování údajů, vývoj strategií, udělování vědeckých cen nebo pořádání vědeckých soutěží, operační podpora, informační a komunikační aktivity, šíření dat, management nebo specifické služby související s výzkumnými infrastrukturami (studie proveditelnosti, spolupráce při vytváření nových infrastruktur apod.).

V případě Regionů znalostí byly doposud financovány především podpůrné akce, v roce 2009 to však budou akce koordinační.

Pokud jde o tematické pokrytí projektů Regiony znalostí, tj. jakých výzkumných či technologických oblastí se projekty budou týkat, platí, že téma je určováno aktuální výzvou. V roce 2007 se projekty týkaly podpory MSP, v roce 2008 byly zaměřeny na výzkumné infrastruktury a snížení emisí oxidu uhličitého. V letech 2009 a 2010 bude tematické pokrytí projektů zaměřeno na aktivity iniciativy Lead Markets (viz kapitola 2.4.2).

Konkrétně by projekty v programu Regiony znalostí měly pokrývat především činnosti uváděné v následujících podkapitolách.⁷

2.2.3.1 Analýza, rozvoj a implementace výzkumných agend

V rámci této aktivity by měli projektoví partneři provést detailní analýzu stavu jednotlivých klastrů a dalších regionálních kapacit, ve kterých by mohl být prováděn výzkum.

Analýza by měla zahrnovat identifikaci:

- existujících politik v oblasti VaV a plánů a aktivit spojených s ekonomickým vývojem včetně jejich dopadu;
- regionálních, veřejných i soukromých aktérů VaV;
- silných a slabých míst konkrétního regionu pokud jde o schopnost produkovat, šířit a využívat znalosti;
- existujících regionálních klastrových politik a iniciativ;
- evropského a mezinárodního kontextu s odkazem na možné vazby na evropské technologické platformy (ETP), společné technologické iniciativy (JTI) či další evropské projekty.

Tato analýza by také měla nastínit možnosti synergií a příležitostí pro vzájemné vzdělávání a výměnu nejlepších postupů mezi klastry navzájem. Měla by také vést k nalezení vznikajících evropských klastrů (viz aktivita 2.2.3.2) a přípravě mezinárodní strategie spolupráce s cizími klastry.

Výsledkem analýzy by měl být soupis nabídky a poptávky VaV, globální studie zahrnující rozbor silných a slabých stránek (SWOT analýza) z hospodářské a VaV perspektivy a analýza doplňkovosti jednotlivých partnerů v konsorciu v té oblasti VaV, na kterou je projekt zaměřen. Neměla by také být opomenuta analýza možností vzdělávání a mezinárodní spolupráce s cizími klastry.

2.2.3.2 Školení regionů s méně rozvinutým výzkumným profilem vyspělejšími regiony

V návaznosti na identifikaci vznikajících klastrů, ať už při přípravě projektu, nebo při úvodní analýze současného stavu, by v rámci této aktivity mělo docházet ke školicím aktivitám ve prospěch regionů, kde klastry vznikají. Vzdělávání by mělo vést k posilování kapacit v těchto regionech a zlepšení jejich zapojování do aktivit v rámci ERA.

⁷ Čerpáno z Pracovního programu Regiony znalostí pro rok 2009. Pro následující roky může dojít k úpravě či doplnění těchto aktivit i způsobu jejich rozvržení v projektu i jejich financování. Tyto informace jsou k dispozici v aktuálním Pracovním programu, který je obvykle k dispozici na <http://cordis.europa.eu/fp7/calls>.

Vzdělávané regiony by následně měly být schopny samy analyzovat své možnosti a definovat své vlastní akční plány pro vznik a rozvoj nových klastrů.

2.2.3.3 Podněty ke zlepšení integrace subjektů výzkumu a institucí v regionálních ekonomikách

Výsledkem této aktivity by mělo být vytvoření společného akčního plánu a návrhu opatření k jeho realizaci. Plán vytvořený projektovými partnery by měl vyjádřit strategii pro podporu ekonomického rozvoje prostřednictvím VaV aktivit ve vybrané oblasti. Plán může zahrnovat aktivity zaměřené pouze regionálně.

Opatření akčního plánu by měla vést k:

- nárůstu mobility výzkumníků včetně mobility mezi výzkumem a průmyslem;
- zlepšení a sdílení infrastruktur VaV a obdobných zařízení;
- podpoře relevantních projektů VaV;
- podpoře transferu schopností a znalostí mezi podniky navzájem a mezi podniky a výzkumnými organizacemi, zejména MSP;
- usnadnění přístupu k soukromému / veřejnému financování výzkumu a inovací;
- aktivitám mezinárodní spolupráce (návštěvy, konference, workshopy, výměna zaměstnanců) s cílem dokončit mezinárodní strategii apod.

Celý akční plán by měl být završen vzdělávacími (viz bod 2.2.3.2) a propagačními aktivitami (konference, workshopy, publikace a další iniciativy spojené se zvyšováním povědomí o projektu a jeho výsledcích u veřejnosti, zejména pak ekonomických subjektů v regionu).

Společný akční plán by měl definovat aktivity, zodpovědnosti, plán nadnárodních a mezinárodních aktivit spolupráce a zdroje financování (SF, 7. RP, CIP) jednotlivých opatření. Měl by také stanovit jasné výstupy jednotlivých opatření.

Společný akční plán by měl být vypracován v první polovině řešení projektu, v jeho druhé polovině by mělo dojít k realizaci některých z jeho opatření.

2.2.4 Co bude v projektu financováno

Opatření stanovená ve společném akčním plánu nebudou v rámci projektu Regiony znalostí až na výjimky financována. Těmito výjimkami jsou:

- vzdělávací aktivity;
- aktivity mezinárodní spolupráce;
- informační aktivity;
- opatření na podporu implementace akčního plánu (výměna manažerů a ostatních zaměstnanců mezi institucemi, společná školení, společné náborové kampaně výzkumných pracovníků apod.).

V rámci návrhu projektu by měla být také vidět zřetelná rovnováha mezi rozpočtem určeným pro první fázi projektu (analýza a definice společného akčního plánu) a jeho druhou fází (aktivity mezinárodní spolupráce apod.).

Obvyklý příspěvek EK na tento typ projektu se pohybuje do 3 mil. € (výše příspěvku je opět definována aktuální výzvou).

V projektech Regiony znalostí nejsou financovány aktivity VaV jako takové, nejsou financována ani všechna opatření stanovená společným akčním plánem. To vše je třeba brát v úvahu při přípravě návrhu projektu.

2.2.5 Očekávané výsledky a dopady projektu

EK obvykle definuje očekávání, která by měla být realizací projektu naplněna. V případě programu Regiony znalostí se jedná zejména o následující:

- rozvoj a integrace klastrů napříč Evropou s cílem podpořit regionální hospodářský vývoj a konkurenceschopnost (nárůst počtu pracovních míst, patentů, přímých investic apod.) v určitých vědeckých a technologických oblastech nebo sektorech hospodářství;
- účinnější investice do VaV na regionální úrovni prostřednictvím definování a provádění regionálních strategií, které by vedly k mobilizaci evropských, národních a regionálních finančních prostředků a podpoře součinnosti financování, zejména se SF a CIP;
- zapojení více regionů do iniciativy Regiony znalostí, do znalostní ekonomiky a ERA, zejména prostřednictvím vzdělávání regionů s méně rozvinutým výzkumným profilem.

Jedním z neočekávanějších dopadů je udržitelnost samotného projektu po ukončení financování ze strany EK a pokračování jeho opatření v budoucnosti.

2.2.6 Účast českých týmů v projektech Regiony znalostí

Česká republika byla v prvních výzvách vyhlášených v programu Regiony znalostí 7. RP velmi úspěšná. Zatímco v roce 2007 se financovaných projektů české týmy účastnily pouze jako partneři, v roce 2008 již dva z 11 financovaných projektů koordinovaly.

PŘÍKLAD ÚSPĚŠNÉHO PROJEKTU S ČESKOU ÚČASTÍ

Název projektu: Centrope ICT Technology Transfer Project (CITT)

Výzva: FP7-2007-REGIONS-1

Koordinátor: Vienna Business Agency (AT)

Český účastník: VIP Park.CZ, Brno

Počet účastníků projektu: 6 (3 AT, 1 CZ, 1 HU, 1 SK)

Rozpočet projektu: 923 420 €, příspěvek EK 825 000 € (podpůrná akce)

Délka projektu: 24 měsíců (zahájen 1. ledna 2008)

Cíle projektu:

- spolupráce v rámci regionu střední Evropy (Centrope – sousedící regiony AT, CZ, HU, SK);
- vytvoření strategie ke zlepšení technologického transferu v oblasti digitálních technologií mezi průmyslem a výzkumem, a to prostřednictvím výzev existujících v ICT sektoru;
- představení příkladů nejlepších metod, identifikace klíčových hráčů v oblasti ICT průmyslu a vytvoření jejich databáze.

Zdroj: http://cordis.europa.eu/fp7/projects_en.html

2.3 Výzkumný potenciál

2.3.1 Cíle programu

Cílem této tematické oblasti je co nejlépe využít výzkumný potenciál v konvergenčních a nejvzdálenějších regionech EU a posílit kapacity výzkumných institucí v těchto oblastech. Výsled-

kem by pak mělo být úspěšnější zapojení institucí do výzkumných aktivit na evropské úrovni, zejména pak do dalších projektů 7. RP.

Rozpočet programu byl stanoven na 340 mil. € na celou dobu trvání 7. RP, každý rok jsou vyhlašovány 2 – 3 výzvy.

Tento program se zaměřuje na rozvoj výzkumných a technologických kapacit vybraných výzkumných institucí z méně rozvinutých regionů EU a jejich spolupráci s centry excelence kdekoli v EU. Tato spolupráce by měla napomoci k vytvoření strategických partnerství a umožnit vybraným centrům plně rozvinout a realizovat svůj potenciál. Centra, která upozorní touto cestou na svou vědeckou excelenci v ERA, zároveň přispějí k udržitelnému rozvoji a snížení nezaměstnanosti ve svém regionu.

2.3.2 Komu je program určen, minimální podmínky účasti

Pro standardní projekty programu Výzkumný potenciál je typický pouze jeden účastník, a to soukromé nebo veřejné výzkumné centrum určité velikosti s perspektivou dosažení excelence, jako je např. univerzita, fakulta univerzity nebo specializované výzkumné centrum, které je aktivní v některé z tematických oblastí 7. RP. Hlavní podmínkou je, aby takové centrum pocházelo z konvergenčního nebo nejvzdálenějšího regionu členského státu EU nebo asociované země k 7. RP (viz definice konvergenčního a nejvzdálenějšího regionu – kapitola 2.1.2). Současně ale platí, že účastník projektu musí spolupracovat s dalšími zkušenými institucemi z jiných členských států EU a zemí asociovaných k 7. RP v rámci některých aktivit projektu.

Vedle standardních projektů s jediným účastníkem jsou v programu Výzkumný potenciál nepravidelně vyhlašovány výzvy zaměřené na mezinárodní spolupráci (v roce 2007 se zeměmi Západního Balkánu, v roce 2009 se středomořskými zeměmi). V tomto případě se projektu musí zúčastnit min. 3 partneři (opět výzkumná centra) pocházející z následujících zemí / regionů – ze země, která je určena v Pracovním programu (nečlenský stát EU, neasociovaná země k 7. RP), z konvergenčního regionu a z jiné členské nebo asociované země k 7. RP.

Typickým účastníkem projektu Výzkumný potenciál je renomovaná univerzita, fakulta univerzity, specializované výzkumné centrum pocházející POUZE z konvergenčního nebo nejvzdálenějšího regionu.

2.3.3 Náplň projektů

Aktivity, které jsou realizovány a financovány v prioritě Výzkumný potenciál, spadají pod typ projektu koordinační a podpůrné akce (*Coordination and Support Actions*). Blíže o těchto typech projektu viz kapitola 2.2.3.

Projekty Výzkumného potenciálu obvykle spadají pod podpůrné akce.

Tematicky se projekty Výzkumný potenciál mohou týkat kterékoli z tematických oblastí specifického programu Spolupráce.

Konkrétně by projekty v programu Výzkumný potenciál měly pokrývat především činnosti uváděné v následujících podkapitolách⁸. Tyto činnosti budou součástí akčního plánu vycházejícího ze SWOT analýzy, kterou účastník projektu vypracuje.

2.3.3.1 Výměna znalostí a zkušeností

Smyslem aktivity je oboustranná nadnárodní výměna výzkumných pracovníků mezi účastníkem projektu a dalšími zkušenějšími partnerskými organizacemi z jiného členského státu EU nebo asociované země k 7. RP. Důležitou podmínkou je povinný návrat vyslaných pracovníků do mateřských institucí.

2.3.3.2 Nábory vracejících se zkušených výzkumných pracovníků vybranými centry

Aktivita se týká snahy o návrat zkušených výzkumných pracovníků i manažerů ze zahraničí do mateřských zemí. Tito pracovníci by měli zůstat v daných vybraných centrech i po ukončení projektů.

2.3.3.3 Akvizice, udržování, modernizace výzkumného zařízení

V rámci projektů je možné určit část finančních prostředků také na zlepšení výzkumného zařízení vybraných institucí (vybavení laboratoří apod.), díky němuž dojde ke zlepšení kvality jejich výzkumu a jednoduššímu zapojování do dalších projektů VaV. Na tuto aktivitu by mělo být vymezeno max. 30 % celkového rozpočtu projektu (viz kapitola 2.3.4).

2.3.3.4 Organizace workshopů a konferencí

Cílem akcí by mělo být usnadnění přenosu znalostí na regionální, národní i mezinárodní úrovni, který by zahrnoval jak výzkumné pracovníky zúčastněné instituce, tak i pozvané výzkumníky ze zahraničí. Současně je možné podpořit účast výzkumných pracovníků vybrané instituce na mezinárodních konferencích, krátkých stážích, aby mohli sdílet znalosti, budovat nové kontakty či seznamovat se s mezinárodním prostředím.

2.3.3.5 Rozšiřující a propagační aktivity

Cílem této aktivity je zvýšit viditelnost vybraného výzkumného centra a jeho aktivit.

2.3.3.6 Hodnotící nástroj

Vedle výše uvedených aktivit je možné v rámci projektu získat nezávislé mezinárodní ohodnocení výzkumné kvality i kapacity vybraného výzkumného centra (včetně managementu a infrastruktury). Tato aktivita byla v letech 2007 a 2008 součástí samostatných projektů, v roce 2009 se stala dobrovolnou součástí projektu, tj. účastníci se mohou rozhodnout, zda toto ohodnocení zahrnou do svého návrhu projektu či nikoliv.

V případě, že se takto rozhodnou, hodnocení se uskuteční na konci projektu poté, co byla dokončena implementace společného akčního plánu. Délka hodnocení může trvat až 6 měsíců. Výsledky hodnocení by měly být následně diskutovány s představiteli národních / regionálních

⁸ Čerpáno z Pracovního programu Výzkumný potenciál pro rok 2009. Pro následující roky může dojít k úpravě či doplnění těchto aktivit i způsobu jejich rozvržení v projektu i jejich financování. Tyto informace jsou k dispozici v aktuálním Pracovním programu, který je obvykle k dispozici na <http://cordis.europa.eu/fp7/calls>.

ních ministerstev s kompetencí výzkumu a zástupci regionálních / místních orgánů. Tato diskuse by měla vést k určení nejlepších způsobů a metod k zachování a rozvoji excelence hodnocených center a k hledání nejlepších způsobů, jak přispět k rozvoji regionu.

Projekty Výzkumný potenciál musí povinně zahrnovat 5 výše uvedených aktivit s výjimkou aktivitu hodnotící nástroj, která je dobrovolná. V případě, že navrhovatel projektu považuje některou z těchto aktivit za zbytečnou (pro dané centrum nemá smysl, aktivita je již realizována apod.), pak tento fakt musí jasně vysvětlit v návrhu projektu.

2.3.4 Co bude v projektu financováno

V případě projektů Výzkumný potenciál budou financovány všechny aktivity akčního plánu. Pokud jde např. o aktivitu akvizice výzkumného zařízení, mělo by na ni být určeno max. 30 % celkového rozpočtu projektu. Pouze v jasně odůvodněných případech, kdy je zařízení klíčové pro zvýšení výzkumné kapacity vybraného centra, to může být až 45 % celkového rozpočtu projektu.

Obvyklý příspěvek EK na tento typ projektu se pohybuje do 4 mil. € (výše příspěvku je definována aktuální výzvou).

Ani v případě projektů Výzkumný potenciál nejsou financovány společné projekty výzkumu a vývoje, jsou financovány pouze podpůrné aktivity. Pro tento typ projektu ale existuje specifická možnost (pro obdobné projekty neobvyklá) financování výzkumného zařízení.

2.3.5 Očekávané výsledky a dopady projektu

Projekty v programu Výzkumný potenciál by měly vést k:

- lepší integraci vybraných výzkumných center do ERA, větší možnosti zapojení do projektů 7. RP;
- zlepšení kapacit VaV (nárůst počtu výzkumných pracovníků, zlepšení managementu VaV, zlepšení vědeckého vybavení), zlepšení celkové kvality prováděného výzkumu;
- regionálnímu hospodářskému a sociálnímu vývoji.

Pokud jde o projekty mezinárodní spolupráce, jejich hlavním výsledkem by mělo být navázání dlouhodobého partnerství s výzkumnými subjekty ze třetích zemí a zvýšení účasti těchto subjektů v dalších projektech 7. RP.

Důležitým aspektem projektů Výzkumný potenciál musí být jejich propojení s programy politiky koheze, např. prostřednictvím strukturálních fondů (viz kapitola 2.4.3.3).

2.3.6 Účast českých týmů v projektech Výzkumný potenciál

Česká republika byla úspěšná také v prvních výzvách vyhlášených v programu Výzkumný potenciál. Zatímco v roce 2007 bylo podpořeno jedno špičkové výzkumné centrum z ČR, v roce 2008 už to byla dvě centra.

PŘÍKLAD ÚSPĚŠNÉHO PROJEKTU S ČESKOU ÚČASTÍ

Název projektu: Program Developing Interdisciplinary Research Potential for the Studies of Biomolecular Interactions (POSTBIOMIN)

Výzva: FP7-2007-REGPOT-1

Účastník: Masarykova univerzita v Brně, Národní centrum pro výzkum biomolekul (NCBR) (jediný účastník)

Rozpočet projektu: příspěvek EK 1,05 mil. € (podpůrná akce)

Délka projektu: 36 měsíců (zahájen 1. ledna 2008)

Cíle projektu:

- centrum je špičkovou laboratoří pro strukturální biologii ve střední Evropě;
- nyní se chce zaměřit na studie interakcí biomolekul => vytvoření konkurenceschopného výzkumného programu ve střední Evropě;
- zaměstnání zahraničních expertů, organizace PhD. kurzů, workshopů, seminářů, posílení kapacit v oblasti transferu technologií;
- program doplní investice do výzkumných kapacit financovaných ze SF (brněnský projekt CEI-TEC).

Zdroj: http://cordis.europa.eu/fp7/projects_en.html

2.4 Synergie s ostatními finančními nástroji / programy

Během přípravy projektů jak v rámci programu Regiony znalostí, tak Výzkumný potenciál mohou jejich předkladatelé narazit na požadavek jejich návaznosti / souvislosti / propojení s jinými programy / nástroji EU. V následujících podkapitolách je k dispozici přehled a krátké představení těch nejdůležitějších z nich.

2.4.1 Rámcový program pro konkurenceschopnost a inovace (CIP)

Rámcový program pro konkurenceschopnost a inovace (*Competitiveness and Innovation Framework Programme, CIP*) je komunitární program ES zaměřený na podporu inovací včetně ekoinovací, podnikání, informačních a komunikačních technologií a energetiky, určený zejména pro MSP (60 % rozpočtu je určeno právě jim).

Cílem programu je vytvářet koherentní a koordinovaný rámec pro finanční podporu aktivit EU ve výše uvedených oblastech. CIP je společným rámcem pro 3 podprogramy – Program podnikání a inovace, Program podpory politiky ICT a Program inteligentní energie pro Evropu.

Podprogram pro podnikání a inovace a zejména jeho součástí PRO INNO Europe a Europe INNOVA by měly být důležitou součástí implementace společného akčního plánu v projektech Regiony znalostí.

2.4.1.1 PRO INNO Europe

PRO INNO Europe je aktivitou Generálního ředitelství pro podnikání a průmysl (dále DG Enterprise), která se má stát místem pro analýzu, vzdělávání a rozvoj inovačních politik v Evropě. Cílem iniciativy je shromažďovat ty nejlepší znalosti o inovacích a přispívat k rozvoji nových a lepších inovačních politik v Evropě.

Více informací naleznete na <http://www.proinno-europe.eu>.

2.4.1.2 Europe INNOVA

Europe INNOVA je iniciativa určená inovačním odborníkům podporovaná EK v rámci 6. RP. Iniciativa je centrálním místem pro inovační networking v Evropě. Jejím cílem je informovat, asistovat, mobilizovat a propojovat klíčové účastníky podnikatelských inovací (podnikové manažery, politiky, manažery klastrů, investory a související asociace).

Více informací naleznete na <http://www.europe-innova.org>.

Od účastníků projektů Regiony znalostí se očekává, že se aktivně zapojí do iniciativy *European Club of Clusters Managers*. Měli by také poskytnout popis projektu a potřebná data pro iniciativu *European Cluster Observatory*. Obě tyto iniciativy fungují právě pod Europe INNOVA.

2.4.2 Lead Markets Initiative for Europe

Iniciativa *Lead Markets* je zaměřena na podporu vybraných trhů s inovativním zbožím a službami a odstraňování překážek, které by mohly bránit v jejich rozvoji. Vybrané trhy jsou následující: e-zdravotnictví, ochranný textil, udržitelné stavebnictví, recyklace, bioprodukty a obnovitelné energie.

Iniciativa má vybrané trhy podpořit zejména zlepšením legislativy, dosažením vyššího počtu veřejných zakázek a zpracováním norem, které přispějí k rozvoji interoperability v rámci těchto trhů. Evropské podniky by měly díky této iniciativě získat rovnocenný přístup na celosvětové trhy, což se zpětně odrazí jako přínos pro evropské spotřebitele.

Iniciativa *Lead Markets* je v podstatě tematickým zdrojem pro výzvy programu Regiony znalostí v roce 2009 (předpokládá se, že i v roce 2010). V roce 2009 by navrhované projekty měly tematicky pokrývat následující trhy: obnovitelné energie, bioprodukty, udržitelné stavebnictví, ochranný textil a recyklace. Pro rok 2010 se pak předpokládá tematické pokrytí trhu e-zdravotnictví.

Více informací naleznete na <http://ec.europa.eu/enterprise/leadmarket/leadmarket.htm>.

2.4.3 Strukturální fondy

Zatímco RP jsou hlavním finančním nástrojem EU pro politiku výzkumu, SF představují hlavní finanční nástroj pro politiku soudržnosti EU (kohezní politiku). Výzkumná politika je zaměřena především na podporu špičkových výzkumných aktivit a rozvoj ERA, politika soudržnosti se věnuje prosazování hospodářské a sociální soudržnosti v Evropě, snižování rozdílů mezi evropskými regiony a podněcování ekonomického růstu a zaměstnanosti. Obě tyto politiky by měly Evropě pomoci dosáhnout cílů Lisabonské strategie.

I přes rozdíly existující mezi RP a SF se objevují možnosti tyto dva nástroje navzájem koordinovat. Společně mohou mobilizovat výzkumný a technologický potenciál na regionální, národní a evropské úrovni mnohem efektivněji než každý zvlášť.

2.4.3.1 Odlišnosti

Politika výzkumu a politika soudržnosti mají každá rozdílnou logiku. Cílem výzkumné politiky je rozvoj vědecké excelence s ohledem na globální konkurenceschopnost Evropy. Politika soudržnosti je naproti tomu zaměřena na podporu nejzaostalejších regionů a oblastí, které procházejí zásadní strukturální proměnou s cílem zvýšit jejich konkurenceschopnost v evropském měřítku.

Rozdíl je také v cílových skupinách. Žadatelé o podporu z RP jsou většinou aktéři s vysokým výzkumným potenciálem. Pokud jde o subjekty z konvergenčních regionů, ty se RP účastní méně než ostatní.

Tematickým zaměřením RP je především výzkum. SF disponují širokou škálou hospodářských a sociálních intervencí a tematické zaměření stanovuje příslušný operační program.

Z geografického pohledu jsou cílem SF evropské regiony (především ty méně rozvinuté), naproti tomu zaměření RP je čistě nadnárodní.

RP jsou z institucionálního hlediska vytvářeny a řízeny EK (při konzultaci se členskými státy EU), naopak programy politiky soudržnosti vznikají na základě partnerství EK a členských států EU a jsou realizovány regionálními a národními administrativami. Do řízení a implementace jednotlivých politik jsou také zahrnuty rozdílné administrativní a politické jednotky.

Výzkumná a kohezní politika se liší z hlediska cílů, cílových skupin, geografického pohledu, administrace či tematicky. Přesto existuje řada možností, jak tyto politiky vzájemně propojit.

2.4.3.2 Možnosti propojení

7. RP a programovací období SF bylo navrženo na léta 2007 – 2013 (tedy jedno rozpočtové období EU), což se stalo v průběhu jejich existence poprvé. Stejně načasování programovacího období obou nástrojů je jedním z faktorů umožňujícím jejich vzájemnou koordinaci.

Dalším faktorem je větší důraz u SF na roli VaV jako prostředku pro regionální rozvoj. Ve srovnání s předchozím programovacím obdobím jsou operační programy SF více strategické dokumenty, které umožňují realizovat nové iniciativy v souladu s budoucími potřebami, a nabízí tak regionům širší škálu možností. 7. RP zase bere oproti 6. RP více na vědomí regionální dimenzi a její roli (zejména prostřednictvím programů Regiony znalostí a Výzkumný potenciál).

7. RP disponuje rozpočtem 50,5 mld. €, SF 308 mld. € (pro ČR je z této částky SF vyčleněno asi 26,7 mld. €), ze kterých by přibližně 10 % mělo být určeno na aktivity věnované výzkumu a inovacím.

Příklady některých výzkumných aktivit financovaných 7. RP a SF:

7. rámcový program	Strukturální fondy
tematické výzkumné projekty založené na spolupráci zaměřené na rozvoj znalostí, technologií, produktů a na demonstrační aktivity	posilování VaV kapacit a jejich integrace do ERA
sítě excelence	podpora výzkumných a inovačních infrastruktur
koordinační a podpůrné výzkumné aktivity, např. konference, výměny zaměstnanců a postupů, studie, přístup k výzkumným infrastrukturám	podpora partnerství veřejného a soukromého sektoru v oblasti VaV
projekty zaměřené na hraniční výzkum	podpora přeshraniční, mezinárodní a meziregionální spolupráce
kariérní rozvoj a mezinárodní mobilita výzkumníků	podpora regionálních výzkumných a inovačních strategií
výzkumné projekty univerzit a vědeckých center ve prospěch specifických skupin, např. MSP	propagace celoživotního vzdělávání a zvyšování kvalifikace, rozvoj lidského potenciálu ve výzkumu; postgraduální studium a školení výzkumníků

2.4.3.3 Možnost doplňkového financování

Doplňkové financování (*Complementary Financing*) prostřednictvím SF a RP znamená možné užití dvou zdrojů peněz komplementárním způsobem. Nejedná se ale v žádném případě o kofinancování stejného souboru výdajů. Je povoleno komplementárně financovat stejnou operaci za předpokladu, že ke každé části financované rozdílným nástrojem náleží jasně definovatelný a oddělitelný uznatelný náklad. Této podmínky může být dosaženo, pokud je například jedna operace rozdělena do několika projektů nebo pokud se jedná o rozdílné časové fáze jednoho projektu.

Lze například nejdříve použít peníze z RP a v další fázi požádat o příspěvek ze SF nebo naopak. SF a RP mohou rovněž podporovat jednotlivé fáze vývoje konkrétní technologie. Ve stejném duchu lze komplementárně použít i CIP.

Právě projekty, které jsou financovány v rámci programu Výzkumný potenciál, musí prokázat propojenost svých opatření se souvisejícími činnostmi podporovanými programy kohezní politiky (Evropský fond regionálního rozvoje). Podporované akce by mohly určit potřeby a možnosti pro posílení výzkumných kapacit výzkumných institucí v konvergenčních regionech. Ty by pak mohly být financované ze SF.

Více informací naleznete na <http://www.strukturalni-fondy.cz>.

2.4.4 Praktický průvodce pro evropské příležitosti financování výzkumu, vývoje a inovací

EK nabízí řadu příležitostí pro financování výzkumu, vývoje a inovací. Současně ale ví, že orientovat se ve všech těchto příležitostech je pro výzkumníky složité. Proto byl vypracován praktický průvodce, jak se pohybovat v možnostech financování VaV prostřednictvím 7. RP, SF a CIP.

Průvodce nabízí jednak přehled všech tří programů, a dále pak strukturovaný dotazník (*checklist*) pro financování inovací a výzkumu, který v 6 krocích pomůže výzkumníkovi zjistit, který program je pro jeho výzkumný záměr nevhodnější.

K návrhu průvodce proběhla veřejná konzultace, jeho oficiální verze je k dispozici na <http://cordis.europa.eu/eu-funding-guide>.

3 PŘÍPRAVA A PODÁNÍ NÁVRHU PROJEKTU

Příprava projektu je jednou z nejdůležitějších částí postupu, který by měl vést k úspěšnému zapojení do 7. RP a získání finančního příspěvku ES. Tato kapitola nabízí přehled důležitých dokumentů, které je nezbytné prostudovat před zahájením práce na návrhu projektu. Dále představuje způsoby, jak vyhledávat partnery pro projekt, na co si dát pozor při sestavování rozpočtu, jak projekt rozvrhnout, jak ho prostřednictvím elektronického systému pro podávání návrhů projektů (EPSS) podat, a také popisuje, co se děje po jeho podání EK. Na závěr jsou uvedeny instituce, na které je možné se obrátit v případě zájmu o poradenství v této oblasti.

3.1 Pracovní program, výzva, Průvodce pro žadatele, Pravidla účasti

3.1.1 Pracovní program

Konkrétní plán realizace specifických programů 7. RP zveřejňuje každoročně EK v Pracovních programech (*Work Programmes*), které obsahují témata výzev pro podávání návrhů na projekty (*Calls for Proposals*) v jednotlivých programech.

Aktuální Pracovní programy pro všechna témata jsou k dispozici na http://cordis.europa.eu/fp7/wp_en.html.

3.1.2 Výzva

Zatímco Pracovní programy jsou uveřejňovány jednou ročně, výzvy jsou uveřejňovány průběžně během celého roku a každá pokrývá specifickou oblast výzkumu.

Někdy je třeba čekat, než se objeví výzva, která je zaměřena na oblast zájmu potenciálního účastníka. Všechny aktuální výzvy jsou uveřejňovány v Úředním věstníku EU (*Official Journal of the European Union*) a jejich plné znění je k dispozici na <http://cordis.europa.eu/fp7/calls>.

V Pracovním programu jsou kromě načasování a obsahu výzev uvedena také kritéria hodnocení a financování projektů nebo konkrétní požadavky na účast. Jsou zde uvedeny například cíle sledované EK v dané prioritě, požadavky na složení projektového konsorcia, indikativní rozpočet pro danou výzvu, popis typů aktivit, kterými by měl být projekt implementován, předpokládaný dopad a maximální doba, za kterou by měl být projekt dokončen.

3.1.3 Průvodce pro žadatele

Dalším důležitým dokumentem pro potenciální účastníky 7. RP je Průvodce pro žadatele (*Guide for Applicants*) obsahující praktické rady a doporučení.

Tento průvodce seznamuje krok po kroku žadatele o grant ze 7. RP s postupem při přípravě a podávání návrhu projektu. Kromě obecné části, která je u většiny výzev podobná, obsahuje přílohy (*Annexes*) se specifickými informacemi týkajícími se konkrétní výzvy (jako je časový rozvrh nebo kritéria a postup hodnocení nezávislými experty) a podrobné instrukce pro vyplnění jednotlivých částí návrhu projektu. Součástí průvodce je také slovník vysvětlující důležité pojmy.

Je třeba zdůraznit, že při přípravě návrhu projektu se musí požívat pouze Průvodce pro žadatele určený pro konkrétní výzvu. U jednotlivých výzev (i ve stejném tématu) se podmínky mohou lišit.

3.1.4 Pravidla účasti

Pravidla účasti pro 7. RP (*Rules for Participation in FP7*) jsou právním dokumentem schváleným Evropským parlamentem a Radou EU v prosinci 2006 (Nařízení EK č. 1906/2006). Pravidla upravují podmínky pro účast podniků, univerzit a výzkumných center v RP stejně jako pravidla pro šíření výsledků získaných v rámci projektu.

Pravidla účasti jsou k dispozici na http://cordis.europa.eu/fp7/find-doc_en.html nebo v češtině na <http://www.fp7.cz/cz/dokumenty/dokid-201>.

Navrhovatelé projektů se v pravidlech mohou seznámit s definicemi pojmů užívaných v dokumentech 7. RP, minimálními podmínkami pro účast požadovanými v jednotlivých specifických programech a typech projektů, postupy při hodnocení a výběru projektů, informacemi týkajícími se uzavření grantové dohody (dohoda uzavřená mezi koordinátorem projektu a EK) a konsorciální smlouvy (smlouva uzavíráná mezi partnery projektu) nebo právy a povinnostmi při šíření výsledků výzkumu a nakládání s nimi.

Důležitou součástí dokumentu je oddíl věnovaný financování projektů. Tato část obecně objasňuje podmínky financování, popisuje jednotlivé formy grantů, uvádí, jaké podmínky musí náklady projektu splňovat, aby byly uznatelné, a uvádí finanční stropy (%) příspěvku ES pro různé typy projektů, aktivit a subjektů.

Další dokumenty související s problematikou zapojení do projektů 7. RP představuje kapitola Přehled dokumentů.

3.2 Registrace subjektu účastnícího se 7. RP

Při přípravě projektu narazí jeho předkladatelé na zkratky URF, PIC, LEAR atd. Jelikož tyto zkratky souvisejí s registrací subjektů při účasti v projektech 7. RP, následující podkapitoly poskytují jejich krátké vysvětlení.

3.2.1 URF

URF (*Unique Registration Facility*) je aplikace pro jednotnou registraci právních subjektů (účastníků projektů 7. RP). Součástí aplikace je centrální databáze obsahující údaje o existenci a právním statusu účastníků 7. RP. Aplikace se využívá jak pro vlastní registraci nových subjektů, tak i pro přístup již zaregistrovaných subjektů k jejich údajům. Po registraci v URF získá subjekt tzv. PIC.

Aplikace je k dispozici na <http://ec.europa.eu/research/participants/urf>.

3.2.2 PIC

PIC (*Participant Identification Code*) je devítimístné unikátní číslo, které je přiděleno každé validované instituci účastnící se 7. RP. Jeho hlavní výhodou je, že účastníci projektů již nebudou muset předkládat informace právní a finanční povahy (a další podpůrné dokumenty) pokaždé, když budou chtít podat návrh projektu nebo vyjednávat o grantové dohodě, jednoduše jen použijí svůj PIC.

Každá organizace, která se zaregistrovala pomocí URF, může svůj PIC vyhledat na http://cordis.europa.eu/fp7/urf-pic_en.html.

3.2.3 LEAR

LEAR (*Legal Entity Appointed Representative*) je osoba jmenovaná statutárním zástupcem instituce účastníci se 7. RP, která poskytuje EK aktuální právní a finanční data (včetně podpůrných dokumentů) o instituci, kterou zastupuje. LEAR má přístup do URF, kde může měnit údaje, a zná PIC instituce, který poskytuje dalším zaměstnancům při přípravě návrhů projektů a následně i grantové dohody.

Více informací o tom, jak jmenovat LEAR, jaké jsou jeho další funkce apod. je k dispozici na http://cordis.europa.eu/fp7/urf-lear_en.html.

3.3 Vyhledávání partnerů

Vytváření mezinárodních partnerství je až na výjimky jednou ze základních podmínek zapojení do 7. RP. Při hledání partnerů do řešitelského týmu je možné využít služeb stránek CORDIS Partners Service (http://cordis.europa.eu/partners-service/home_en.html) nebo stránek v českém jazyce (<http://www.fp7.cz/partner-search>), které umožňují vyhledávání např. podle jednotlivých priorit, výzev nebo regionů.

Existuje také možnost zaregistrovat se na výše zmíněných stránkách CORDIS Partners Service a představit tak svůj profil potenciálním zahraničním partnerům.

Efektivní cestou, jak získat nové kontakty a potenciální partnery do projektu, je zúčastnit se některé z kontaktních akcí zaměřených na vyhledávání partnerů (informační dny pořádané EK, brokerage events aj.). Přehled těchto a obdobných akcí je k dispozici na http://cordis.europa.eu/fetch?CALLER=FP7_EVENTS.

3.4 Financování projektů, sestavení rozpočtu

Financování projektů 7. RP je velmi komplexní záležitostí. V následujících podkapitolách jsou stručně popsána pouze základní pravidla financování projektů 7 RP.

Podrobnější informace o financování projektů 7. RP naleznete v brožuře Pravidla financování projektů 7. RP (pro specifické programy Spolupráce a Kapacity).

3.4.1 Zásady spolufinancování a neziskovosti

Při financování projektů uplatňuje EK dvě základní zásady – zásadu spolufinancování a zásadu neziskovosti.

V případě účasti v projektech 7. RP je třeba počítat se spolufinancováním ze strany účastníků projektů, výše spoluúčasti na financování závisí na typu projektu, činnosti a subjektu. V případě projektů typu koordinační a podpůrná akce poskytuje EK příspěvek až ve výši 100 % celkových uznatelných přímých nákladů (výše spolufinancování ze strany účastníka projektu je tedy minimální).

Prostřednictvím zásady neziskovosti si EK zajišťuje, že její příspěvek poskytnutý účastníkovi projektu nepovede společně s příjmy projektu k zisku.

3.4.2 Grant Evropské komise

EK přidělí projektům vybraným k financování grant (= příspěvek ES), a to různou formou. Jednou z nich je náhrada uznatelných nákladů (*Eligible Costs*), ty se dělí na přímé a nepřímé. Procento této náhrady se liší dle typu projektu (režimu financování), aktivity, která je v projektu prováděna (výzkum, demonstra-

ce, koordinace apod.), a dle typu subjektu (univerzita, výzkumná organizace, MSP, průmyslový podnik apod.) Dalšími možnostmi je poskytnutí grantu formou pevné sazby (používá se pro výpočet nepřímých nákladů) nebo prostřednictvím paušální částky (ta je určena pouze pro určitý typ zemí mimo EU, na ČR se nevztahuje). V rámci jednoho projektu je možná kombinace všech zmíněných způsobů.

Příspěvek ES pro projekty vybrané k financování jak v programu Regionu znalostí, tak i v programu Výzkumný potenciál může dosáhnout až 100 % celkových uznatelných přímých nákladů. Náhrada nepřímých nákladů může dosáhnout maxima 7 % přímých uznatelných nákladů očištěných o náklady na subdodávky a náklady na zdroje poskytnuté třetími stranami, které nebyly využívány v prostorách účastníka.

3.4.3 Náklady projektu

Při sestavování rozpočtu navrhovaného projektu je třeba si uvědomit, které náklady jsou EK považovány za uznatelné a které nikoliv. Uznatelné náklady jsou takové, které jsou skutečné, vynaložené účastníkem v průběhu projektu, použité výhradně za účelem dosažení jeho cílů a výsledků, stanovené podle obvyklých účetních a manažerských zásad organizace, zanesené v jejím účetnictví, v souladu se zásadami úspornosti, účelnosti a efektivity a očištěné od neuznatelných nákladů.

Přímými uznatelnými náklady jsou např. osobní náklady na zaměstnance, cestovné, náklady na subdodavatele, na spotřební materiál, náklady spojené s šířením výsledků projektu a samozřejmě náklady spojené s řízením projektu. Neuznatelnými náklady v 7. RP jsou pak nepřímé daně (např. DPH), kursově ztráty, placené úroky, náklady související s jinými projekty ES, nadměrné nebo lehkomyšlné výdaje a každé další výdaje, které nespĺňují podmínky uznatelných nákladů v 7. RP. Nepřímými uznatelnými náklady jsou náklady, které nelze přímo přiřadit danému projektu, jako např. náklady na mzdy podpůrných zaměstnanců, pronájem budov, náklady na provoz apod. (jinými slovy se jedná o režii).

Na co předkladatelé při přípravě rozpočtu velmi často naráží, je způsob vykazování nepřímých nákladů. Ten může být založen buď na vykazování skutečných nepřímých nákladů, nebo na výpočtu pevné sazby nepřímých nákladů (% přímých uznatelných nákladů očištěných od nákladů na subdodavatele a nákladů na zdroje poskytnuté třetími stranami, které nebyly využívány v prostorách účastníka).

Bližší popis metod (včetně grafického schématu), které lze k vykazování nepřímých nákladů zvolit, je k nalezení v Annexu 3 Průvodce pro žadatele. Každá instituce účastníci se 7. RP zpravidla má svoji metodu, která musí být používána konsistentně u všech projektů 7. RP, do kterých se subjekt zapojuje.

Konkrétní výzva obvykle stanoví maximální příspěvek ES na daný typ projektu (obvykle v mil. €). Tento limit nesmí být při přípravě rozpočtu projektu překročen, v případě, že k tomu dojde, návrh projektu je považován za nezpůsobilý a je automaticky vyřazen z hodnocení. Ztrácí tak jakoukoliv možnost získat financování od EK.

3.4.4 Zálohové financování projektu (zálohová platba)

Projekty, které jsou realizovány v programech Regionu znalostí i Výzkumný potenciál, je možné zálohově financovat, podobně jako ostatní projekty 7. RP.

Obecně platí pravidlo, že po uzavření grantové dohody (která upravuje vztahy mezi EK a projektovým týmem) je do 45 dnů na účet koordinátora projektu zaslána EK zálohová platba. Koordinátor ji rozdělí v souladu s grantovou dohodou a konsorciální smlouvou mezi ostatní partnery projektu. Výše zálohové platby je předmětem vyjednávání s EK a je stanovena v grantové dohodě. Obvyklá

výše této platby je přibližně 160% průměrného příspěvku ES na jedno období (pro projekty s více než dvěma vykazovanými obdobími) nebo 60 – 80% celkového příspěvku ES (pro projekty s dvěma a méně vykazovanými obdobími).

Na rozdíl od projektů, které jsou financovány ze SF, nabízí RP možnost zálohového a průběžného financování projektu, což zjednodušuje účast např. MSP v projektech 7. RP. Účelem zálohové platby je umožnit účastníkům 7. RP pozitivní cashflow během většiny trvání projektu.

3.5 Návrh projektu

Návrh samotného projektu je obvykle připravován koordinátorem ve spolupráci s ostatními účastníky projektu. Koordinátor je jediný, kdo může návrh projektu prostřednictvím elektronického systému pro podávání návrhů projektů – EPSS – podat (viz kapitola 3.5.3).

Návrh projektu je rozdělen do dvou částí – A a B. **Část A** obsahuje především administrativní informace týkající se návrhu projektu a účastníků. **Část B** je vzorová struktura, která slouží k prezentaci vědeckého a technologického obsahu projektového návrhu a zdůvodnění nákladů projektu. Účastník v ní představuje povahu práce, roli jednotlivých partnerů v projektu a očekávaný výsledek a dopad projektu.

3.5.1 Část A návrhu projektu

Administrativní informace, které jsou on-line vyplňovány v části A návrhu projektu, slouží k hodnocení a dalším krokům při zpracování návrhu projektu.

Část A je tvořena částí A1, ve které je krátce představen návrh projektu, částí A2, která se týká partnerů projektu (kontaktní údaje, jejich bližší charakteristika) a částí A3, která se věnuje finančním požadavkům (návrh rozpočtu projektu).

Koordinátor vyplňuje část A1 a A3, partneři projektu vyplňují sobě příslušné sekce části A2.

3.5.2 Část B návrhu projektu

Samotný návrh projektu (část B) je obvykle rozdělen do několika částí. První se týká vědecké, případně technické kvality navrhovaného projektu. Její součástí bývá celková strategie navrhovaného projektu, časové rozdělení jednotlivých aktivit, jejich detailní popis prostřednictvím rozdělení do jednotlivých pracovních balíčků (*Work Package, WP*), dále je nutné uvést seznamy výsledků (*deliverables*) a milníků (*milestones*) projektu a soupis využití lidských zdrojů v rámci projektu.

Při přípravě projektu je vhodné rozdělit aktivity do několika pracovních balíčků. Jeden z těchto balíčků by měl být určen na management projektu, ostatní pak na realizaci dalších aktivit projektu.

V druhé části se uvádí informace týkající se implementace projektu – tj. informace o managementu, jednotlivých účastnících, konsorciu jako celku a současně i detailní popis využití zdrojů (lidských i finančních).

V rámci této části projektu se uvádí celkový finanční plán projektu a detailní popis rozpočtu, který je stručně uveden v části A projektového návrhu. Současně je nutné si uvědomit, že informace o rozpočtu v části B návrhu projektu musí korespondovat s informacemi uvedenými v části A.

V závěrečné sekci návrhu projektu by měl být uveden očekávaný dopad projektu a způsoby, jak budou jeho výsledky šířeny a publikovány.

Část B návrhu projektu je podávána v pdf formátu. Maximální počet stran této části je stanoven v Průvodci pro žadatele a měl by být dodržen.

3.5.3 EPSS – elektronický systém podávání návrhů projektů

Všechny návrhy projektů 7. RP se podávají výhradně elektronicky pomocí systému EPSS (*Electronic Proposal Submission Service*), který je k dispozici na <https://www.epss-fp7.org/epss/>. Návrhy předložené jinou cestou nejsou EK přijaty k hodnocení.

Část A návrhu projektu se vyplňuje prostřednictvím již výše uvedeného on-line formuláře, část B se do celého systému nahrává (velikost nesmí překročit 10 MB).

Použití EPSS se liší v závislosti na tom, zda je jeho uživatel v pozici koordinátora nebo partnera projektu. Koordinátor se musí včas zaregistrovat do systému pomocí webového odkazu v příslušné výzvě. Na základě registrace má možnost sestavit (nebo pozměňovat) řešitelské konsorcium a umožnit vstup do EPSS pro ostatní partnery projektu, kteří vyplní sobě příslušnou část A2. Koordinátor musí dále vyplnit zbývající část A návrhu projektu, stáhnout část B a nahrát její konečnou verzi a jako jediný je oprávněn návrh po dokončení obou částí podat. Dále může do podaného návrhu projektu až do uzávěrky konkrétní výzvy činit změny, přičemž každá nová verze návrhu přepisuje verzi původní. Ostatním partnerům systém povoluje, kromě vyplnění jejich údajů v části A, stažení části B (pro možnost pomoci koordinátorovi při její kompletaci) a prohlížení si celého návrhu.

Kompletní postup pro registraci do systému a podávání projektu elektronickou cestou, včetně užitečných tipů a možných úskalí, je popsán v průvodci *EPSS Preparation and Submission Guide*.

3.6 Po podání návrhu projektu

Návrhy projektů jsou na základě předem stanovených kritérií hodnoceny panely expertů nezávislých na EK. Ještě před tím, než jsou návrhy postoupeny k tomuto hodnocení, je zkontrolována jejich formální správnost (způsobilost).

3.6.1 Kritéria způsobilosti

Aby byl návrh projektu způsobilý a mohl být postoupen hodnocení expertů, musí splnit obecná kritéria způsobilosti a dále kritéria, která jsou stanovena příslušnou výzvou.

Obecná kritéria způsobilosti jsou následující:

- návrh projektu je doručen EK do data uzávěrky stanoveného příslušnou výzvou;
- návrh projektu zahrnuje min. počet účastníků stanovený výzvou;
- návrh projektu je kompletní (obsahuje jak všechny administrativní formuláře, tak i samotný návrh projektu);
- obsah návrhu projektu souvisí s námětem a splňuje typ režimu financování stanovený příslušnou výzvou.

Vedle těchto kritérií, která platí pro všechny návrhy projektů 7. RP, mohou být stanovena ještě kritéria další. V případě návrhů projektů podávaných do výzvy Regiony znalostí musí být dále

splněn min. počet klastrů stanovený výzvou včetně dodržení složení klastru a současně musí být návrh projektu předložen orgánem regionální / místní samosprávy (případně klastrem, který je samostatným právním subjektem).

Pokud některé z výše uvedených kritérií není splněno, je návrh projektu považován za nezpůsobilý a není hodnocen.

3.6.2 Hodnotící kritéria

V případě, že je návrh projektu způsobilý, je předložen panelu nezávislých expertů jmenovaných EK, kteří projekt hodnotí dle kritérií vědecké a / nebo technologické excelence, kvality a efektivitu implementace a řízení a potenciálního dopadu projektu.

Za každé kritérium je možné získat max. 5 bodů, celkem tedy 15 bodů. Aby byl návrh projektu považován za úspěšný, musí získat min. 3 body za každé kritérium a současně celkem min. 10 bodů.

První kritérium hodnotí znění návrhu, kvalitu jeho cílů, příspěví ke koordinaci kvalitního výzkumu a kvalitu a efektivitu koordinačního mechanismu a pracovního plánu.

Druhé kritérium řeší vhodnost řídicí struktury a procedur, kvalitu a relevanci zkušeností účastníků i konsorcia jako celku a dále vhodnost alokace a odůvodnění zdrojů (jak lidských, tak i finančních), je tedy hodnocen rozpočet projektu.

Na základě posledního kritéria se hodnotí přínos projektu k očekávaným dopadům uvedených v příslušné výzvě a dále způsob využívání výsledků projektu a šíření znalostí vzniklých z projektu.

Fakt, že byl návrh projektu úspěšný, tedy že získal 10 a více bodů od hodnotitelů, ještě neznamená, že bude vybrán k financování EK. O tom, které z projektů budou financovány, rozhodne EK dle pořadí stanoveném hodnotiteli a možnosti rozpočtů jednotlivých výzev.

3.7 Poradenství k 7. RP

Jelikož je předkládání návrhů projektů do 7. RP poněkud odlišné např. od českých grantových schémat (třeba jen tím, že projekty jsou předkládány v angličtině a dle pravidel EK), je vhodné se při jejich přípravě (zvláště pokud je účastník projektu nováčkem) poradit, konzultovat potenciální účast, zjistit, zda je projekt vhodně zacílen apod. Pro tento účel existují v ČR instituce, na které je možné se obrátit a které poskytují poradenské služby v základním rozsahu zdarma.

3.7.1 NICER

Národní informační centrum pro evropský výzkum je jedním z projektů Technologického centra AV ČR. Jeho hlavním posláním je poskytovat informace o 7. RP a o různých možnostech zapojení se do tohoto programu všem potenciálním účastníkům projektů z ČR.

NICER tvoří tým národních kontaktních pracovníků (NCP) pro jednotlivé oblasti 7. RP, kteří jsou součástí mezinárodní sítě. Jejich úkolem je především poskytování informací, konzultací, pomoc při přípravě návrhů projektů, při vyhledávání partnerů pro projekty a také zlepšování znalostí a připravenosti účastníků, které jsou důležité pro úspěšné zapojení do mezinárodní výzkumné spolupráce. Více informací na <http://www.fp7.cz>.

3.7.2 NINET

Zkratkou NINET je označena Národní informační síť sdružující regionální a oborové kontaktní organizace (RKO a OKO) z celé ČR. Tyto organizace poskytují informační a konzultační služby k rámcovým programům EU ve svých regionech, resp. svém oboru.

Seznam regionálních kontaktních organizací je k dispozici na <http://www.ninet.cz/rko/>, seznam oborových kontaktních organizací pak na <http://www.ninet.cz/oko/>.

3.7.3 CZELO

CZELO je projektem Technologického centra AV ČR. Jedná se o Českou styčnou kancelář pro výzkum a vývoj se sídlem v Bruselu. Tato kancelář kromě informační činnosti o evropském výzkumu rovněž zprostředkovává jednání o připravovaných a probíhajících projektech s úředníky EK, setkávání českých vědeckých pracovníků s potenciálními projektovými partnery v Bruselu a propaguje český výzkum a jeho výsledky v zahraničí.

Více informací o CZELO a službách, které nabízí, je k dispozici na <http://www.czelo.cz>.

4 PŘEHLED DOKUMENTŮ

Souhrn dokumentů zmíněných v tomto přehledu (a další dokumenty vztahující se k 7. RP) je možné najít v anglické verzi na stránkách http://cordis.europa.eu/fp7/find-doc_en.html.

4.1 Právní základ 7. RP (v ČJ)

Rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady 1982/2006/ES ze dne 18. prosince 2006 o Sedmém rámcovém programu Evropského společenství pro výzkum, technologický rozvoj a demonstrace (2007 až 2013)

<http://www.fp7.cz/cz/dokumenty/dokid-17/>

Rozhodnutí o specifických programech Spolupráce, Myšlenky, Lidé a Kapacity

<http://www.fp7.cz/cz/dokumenty/dokid-4/> (Spolupráce)

<http://www.fp7.cz/cz/dokumenty/dokid-5/> (Myšlenky)

<http://www.fp7.cz/cz/dokumenty/dokid-6/> (Lidé)

<http://www.fp7.cz/cz/dokumenty/dokid-7/> (Kapacity)

Pravidla účasti v 7. RP

<http://www.fp7.cz/cz/dokumenty/dokid-201>

4.2 Právní dokumenty související s účastí v 7. RP (v AJ)

Pravidla pro podání návrhu projektu a související hodnocení, výběr a udělovací procedury (*Rules for Submission of Proposals and the Related Evaluation, Selection and Award Procedures*) (tento dokument se detailně zabývá postupem hodnocení projektů a přidělování financí vybraným návrhům projektů)

ftp://ftp.cordis.europa.eu/pub/fp7/docs/fp7-evrules_en.pdf

Modelová grantová dohoda (*Model Grant Agreement*) (smlouva, kterou uzavírá koordinátor projektu s EK, model této smlouvy je jednotný pro všechny typy projektů)

http://cordis.europa.eu/fp7/calls-grant-agreement_en.html#standard_ga

Konsorciální smlouva (*Consortium Agreement*) (smlouva mezi jednotlivými projektovými partnery, neexistuje jednotný vzor, inspirovat se lze modely různých konsorciálních smluv zaměřených na různé oblasti)

<http://www.ipr-helpdesk.org/newsletter/32/html/EN/IPRTDarticleN1036F.html>

Pravidla pro ověřování existence a právního statusu účastníků 7. RP a jejich provozní a finanční kapacity (*Rules on Verification of Existence, Legal Status, Operational and Financial Capacity*) (pravidla ověřující existenci, právní formu, provozní a finanční kapacitu účastníka projektu)

ftp://ftp.cordis.europa.eu/pub/fp7/docs/rules-verif_en.pdf

4.3 Informace k výzvě (v AJ)

Text výzvy (*Call Fiche*)

Pracovní program (*Work Programme*)

Průvodce pro žadatele (*Guide for Applicants*)

Vše na <http://cordis.europa.eu/fp7/calls>

Všechny tyto dokumenty jsou jedinečné pro jednotlivé výzvy, při přípravě projektového návrhu je nutné mít k dispozici správné dokumenty související s aktuální výzvou.

4.4 Návody a průvodce (v AJ)

Průvodce k finančním otázkám (*Guide to Financial Issues*) (vysvětluje finanční pravidla projektů 7. RP)

ftp://ftp.cordis.europa.eu/pub/fp7/docs/financialguide_en.pdf

Průvodce týkající se Osvědčení o finančních výkazech a Osvědčení o metodologii (*Guidance Notes on Audit Certification*) (obsahuje informace týkající se přípravy Osvědčení o finančních výkazech a Osvědčení o metodologii účastníkem projektu)

ftp://ftp.cordis.europa.eu/pub/fp7/docs/guidelines-audit-certification_en.pdf

Průvodce negociačním procesem (*Negotiation Guidance Notes*) (obsahuje informace k procesu vyjednávání koordinátora projektu s EK o grantové dohodě)

ftp://ftp.cordis.europa.eu/pub/fp7/docs/negotiation_en.pdf

Návod ke kontrole konsorciální smlouvy (*Checklist for a Consortium Agreement*) (vzor, podle kterého se lze řídit při kontrole dohody mezi jednotlivými účastníky projektu)

ftp://ftp.cordis.europa.eu/pub/fp7/docs/checklist_en.pdf

Průvodce k otázkám duševního vlastnictví (*Guide to Intellectual Property Rights*) (zabývá se otázkami vyplývajícími z projektů, které se týkají povinností a práv k duševnímu vlastnictví)

ftp://ftp.cordis.europa.eu/pub/fp7/docs/ipr_en.pdf

Průvodce pro psaní projektových zpráv (*Guidance Notes on Project Reporting*) (obsahuje informace týkající se psaní projektových zpráv včetně vzorů pro jednotlivé zprávy)

ftp://ftp.cordis.europa.eu/pub/fp7/docs/project_reporting_en.pdf

Průvodce EPSS (*EPSS Preparation and Submission Guide*) (obsahuje postupy, jak pracovat s EPSS a jak správně podat návrh projektu prostřednictvím této služby)

<https://www.epss-fp7.org/epss/EPSS-Userguide.pdf>

4.5 Dokumenty vztahující se k programům Regiony znalostí a Výzkumný potenciál (v AJ)

FAQ Regiony znalostí (*Regions of Knowledge FAQ*) (odpovědi na nejčastější otázky v programu Regiony znalostí)

http://www.fp7.cz/dokums_raw/faqrok2009_422.doc

FAQ Výzkumný potenciál (*Research Potential FAQ*) (odpovědi na nejčastější otázky v programu Výzkumný potenciál)

http://www.fp7.cz/dokums_raw/faqregpot2009_424.doc

KONTAKTNÍ PRACOVNÍCI PRO 7. RÁMCOVÝ PROGRAM EU V ČR

Terminologie EU	Téma	Kontakty
NCP Coordinator	Celková koordinace NCP aktivit	Vladimír Albrecht tel.: +420 234 006 106 e-mail: albrecht@tc.cz
Legal and Financial NCP	Financování, práva k duševnímu vlastnictví	Kateřina Slavíková tel.: +420 234 006 158 e-mail: slavikovak@tc.cz
Health NCP	Spolupráce – Zdraví	Judita Kinkorová tel.: +420 234 006 108 e-mail: kinkorova@tc.cz
Bio NCP	Spolupráce – Potraviny, zemědělství a biotechnologie	Nad'a Koníčková tel.: +420 234 006 109 e-mail: konickova@tc.cz
ICT NCP	Spolupráce – Informační a komunikační technologie	Eva Hillerová tel.: +420 234 006 116 e-mail: hillerova@tc.cz
NMP NCP	Spolupráce – Nanovědy, nanotechnologie	Alexandr Prokop tel.: +420 234 006 111 e-mail: prokop@tc.cz
Energy NCP	Spolupráce - Energie	Zdeňka Šustáková tel.: +420 234 006 115 e-mail: sustakova@tc.cz
Environment NCP	Spolupráce – Životní prostředí	Zdeňka Šustáková tel.: +420 234 006 115 e-mail: sustakova@tc.cz
Transport NCP	Spolupráce – Doprava pozemní	Martin Škarka tel.: +420 234 006 113 e-mail: skarka@tc.cz
Transport NCP	Spolupráce – Doprava letecká	Alexandr Prokop tel.: +420 234 006 111 e-mail: prokop@tc.cz
SSH NCP	Spolupráce – Socioekonomické a humanitní vědy	Michal Pacvoň tel.: +420 234 006 110 e-mail: pacvon@tc.cz
Security NCP	Spolupráce – Bezpečnost	Eva Hillerová tel.: +420 234 006 116 e-mail: hillerova@tc.cz
Space NCP	Spolupráce – Kosmický výzkum	Alexandr Prokop tel.: +420 234 006 111 e-mail: prokop@tc.cz

KONTAKTNÍ PRACOVNÍCI PRO 7. RÁMCOVÝ PROGRAM EU V ČR – pokračování

Terminologie EU	Téma	Kontakty
ERC NCP	Základní výzkum	Emil Kraemer tel.: +420 234 006 112 e-mail: kraemer@tc.cz
Mobility NCP	Akce Marie Curie	Emil Kraemer tel.: +420 234 006 112 e-mail: kraemer@tc.cz
Regional NCP	Kapacity – Regiony znalostí, Koherentní rozvoj politik	Lenka Havlíčková tel: +420 234 006 141 e-mail: havlickova@tc.cz
SME NCP	Kapacity – Výzkum ve prospěch MSP	Martin Škarka tel.: +420 234 006 113 e-mail: skarka@tc.cz
INCO NCP	Kapacity – Aktivita mezinárodní spolupráce	Michal Pacvoň tel.: +420 234 006 110 e-mail: pacvon@tc.cz
Infrastructures NCP	Kapacity – Výzkumné infrastruktury	Lenka Havlíčková tel: +420 234 006 141 e-mail: havlickova@tc.cz
SiS NCP	Kapacity – Věda ve společnosti	Michal Pacvoň tel.: +420 234 006 110 e-mail: pacvon@tc.cz
JRC NCP	Společné výzkumné centrum	Nad'a Koníčková tel: +420 234 006 109 e-mail: konickova@tc.cz
EURATOM NCP	EURATOM – Štěpení	Miroslav Hrehor tel: +420 266 173 432 e-mail: hre@ujv.cz
EURATOM NCP	EURATOM – Fúze	Pavol Pavlo tel: +420 286 890 450 e-mail: pavlo@ipp.cas.cz

Technologické centrum AV ČR

Rozvojová 135

165 02 Praha 6

Tel.: 234 006 100, Fax: 220 922 698

Email: techno@tc.cz, <http://www.tc.cz/>